

**AKCIONI PLAN INSTITUCIJE OMBUDSMANA ZA LJUDSKA PRAVA
BOSNE I HERCEGOVINE O PRIMJENI ZAKONA
ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE
za 2014. GODINU**

Sarajevo, srpanj 2013 godine

I – UVOD

Korupcija je jedan od najvećih izazova našeg vremena, te je globalno prepoznata kao jedna od temeljnih prepreka razvoja društva i demokracije. Zemlje u tranziciji, kao što je Bosna i Hercegovina (BiH), posebno su podložne fenomenu korupcije s obzirom na slabo razvijene institucionalne kapacitete za provođenje zakona, te generalno nedovoljan stupanj demokratske kulture u cjelokupnom društvu. Visok stupanj korupcije jedan je od najznačajnijih problema u BiH i predstavlja ozbiljnu prepreku na njenom putu ka Europskoj uniji (EU). Usprkos višegodišnjim reformama i angažmanu međunarodne zajednice, u BiH je stalno prisutna sustavna korupcija.

Sa donošenjem Zakona za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u BiH (Sl. glasnik BiH br.103/09) stvoreni su preduvjeti za kreiranje dugoročnih i sustavnih antikorupcijskih aktivnosti u BiH koje su utvrđene u Strategiji za borbu protiv korupcije u BiH za period 2009-2014 (u daljem tekstu: Strategija), kao okvirnom dokumentu. Strategijom je utvrđeno da će BiH jačati svoj položaj među zemljama Europe i biti modelom dobrog upravljanja, integriteta, odgovornosti i transparentnosti, a BiH društvo neće tolerirati korupciju čija djela neće proći nekažnjeno. Građani BiH će imati povjerenja u vladavinu zakona i vladine institucije, koje će biti učinkovite i pouzdane. Strategijom je posebna pozornost posvećena prevenciji korupcije, a preventivne mjere uključuju i obvezu svakog ministarstva i drugih javnih institucija da na svim razinama vlasti u BiH pripreme vlastite antikorupcijske akcione planove. Ovako široka vizija utvrđena u Strategiji zahtjeva da borba protiv korupcije ne podrazumijeva samo donošenje nacionalnog antikorupcijskog plana, nego i planove djelovanja protiv korupcije na razini svake pojedinačne javne institucija.

Kašnjenje u formiranju Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u čijoj je nadležnosti više od 85% mjera predviđenih navedenom Strategijom, dovelo je i do kašnjenja u donošenju posebnih Akcionih planova za borbu protiv korupcije na svim razinama, uključujući i Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH (u daljem tekstu: Institucija). Nedonošenje ovog strateškog dokumenta nije spriječilo Instituciju da kontinuirano radi na implementiranju Zakona za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije kao jednog od segmenata zaštite ljudskih prava, posebno kroz pružanje informacija u izravnom kontaktu sa građanima, kao i prijemom žalbi i postupanjem po istim, gdje je posebno značajno ukazati na žalbe koje se odnose na osiguranje slobode pristupa informacijama kao značajnog instrumenta u osiguranju transparentnosti i odgovornosti institucija vlasti.

II – CILJEVI I PRINCIPI DJELOVANJA

2.1. Ciljevi

Ciljevi Institucije u okviru djelovanja na prevenciji i suzbijanju korupcije su kreirani na način da institucionalno i proceduralno Institucija ima izgrađene kapacitete kojima može prevenirati ili djelovati u odnosu na bilo koji oblik korupcije koji se eventualno pojavi u Instituciji. Ovo uključuje između ostalog:

- a. Uspostavljanje učinkovitog sustava koordiniranja aktivnosti unutar strukture Institucije usmjerenih na borbu protiv korupcije, kako bi se osigurala konzistentnost i održivi rezultati aktivnosti utvrđenih ovim akcionim planom;
- b. Izgradnju kapaciteta Institucije za borbu protiv korupcije kako bi u kontaktu sa građanima osoblje Institucije bilo osposobljeno informirati i po potrebi educirati građanstvo posebno u segmentima pristupa informacijama i korištenja mehanizama zaštite, odnosno osiguranja pristupa sudu;
- c. Podići svijest uposlenika Institucije o rizicima korupcije i ojačati već postojeće negativno mišljenje o korupciji.

2.2. Principi

Svoje djelovanje u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije, Institucija će zasnivati na sljedećim principima:

1. Osiguranje pune otvorenosti Institucije, uključujući spremnost za suradnju sa svim subjektima društva;
2. Korištenje svih mjera koje su na raspolaganju Instituciji za djelovanje u slučajevima korupcije koje su utvrđene Zakonom o ombudsmanu za ljudska prava, Zakonom o zabrani diskriminacije, Zakonom oslobodi pristupa informacijama, kao i drugim zakonima, a koje uključuju prije svega postupanje po individualnim žalbama, pokretanje krivičnih, disciplinskih i upravnih postupaka, te preventivnih mjera i kampanje usmjerene na podizanje javne svijesti/edukaciju;
3. Redovito razmatranja aktivnosti Institucije u oblasti upravljanja kako bi se prevenirale eventualne koruptivne radnje u samoj Instituciji, posebno u odnosu na trošenje javnih sredstava;
4. Suradnje sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije;
5. Poštivanja građanskih inicijativa koje su usmjerene na prevenciju i suzbijanje korupcije;
6. Osnaživanje osoblja unutar Institucije da prijavi svaki slučaj korupcije ili svaku sumnju Agenciji ili drugom nadležnom organu.

III - AKTIVNOSTI

PREPORUKE IZ STRATEGIJE	AKTIVNOSTI	REALIZATOR	ROK	MOGUĆI PROBLEMI	INDIKATORI CILJEVA	POTREBNI RESURSI
1. Prevencija korupcije	Osigurati materijalni preduvjet za rad-namjenski proračun	Služba financija u Zahtjevu za proračun predvidjeti stavke za ove namjene	Rujan 2013	Nedostatak finansijskih sredstava Nespремnost institucija koje su dužne primijeniti Zakone o slobodi pristupa informacijama na suradnju	Uspostavljen efikasan mehanizam u Instituciji za prevenciju i borbu protiv korupcije	1. Ljudski resursi - U cijelosti popuniti sistematizaciju radnih mjesta 2. Finansijski resursi - a. izrada specijalnih izvješća o primjeni zakonodavstva o slobodi pristupa informacijama; b. organiziranje edukacija o zakonodavstvu o slobodi pristupa informacijama c. uspostavljanje uredovnih dana u općinama d. sačinjavanje specijalnih izvješća o mobingu i diskriminaciji e. nastavak tehničke modernizacije Institucije – obnavljanja materijalno-tehničkih sredstava a prije svega kompjutorske opreme u cilju jačanja e-upravljanja

<p>2. Edukacija, obuka i javna svijest</p>	<p>Nastaviti sa provedbom zakona iz oblasti pristupa informacijama u institucijama na svim razinama vlasti u BiH te analizirati njene efekte na sprečavanje korupcije i informacije dostavljati parlamentima u Godišnjem izvješću</p>	<p>Ombudsmani, Odjel za politička i građanska prava i kabinet</p>	<p>permanentno</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Prikupljeni i ažurirani podaci o primjeni Zakona o slobodi pristupa informacija u BiH u smislu broja obraćanja , vremena obrade zahtjeva , vrste informacije, odluke itd.; • Izrađen prijedlog kratkih smjernica za primjenu Zakona koje mogu biti i sastavni dio Vodiča za pristup informacijama • unaprijeđen pristup informacijama • osposobljene institucije za izvršavanje svojih obveza iz Zakona o slobodi pristupa informacijama 	
---	---	---	--------------------	--	---	--

3. Provođenje zakona	Ojačati uspostavljenje kanale komunikacije sa građanima kako bi im bilo omogućeno da prijave korupciju (npr. zapečaćeni poštanski sandučići, telefonske linije posebne namjene, posebne e-mail adrese, i tome slično).	Ombudsmeni i IT stručnjaci Institucije	2014 godina	Nedostatak finansijskih sredstava		
	Posebnu pozornost posvetiti prijavljenim slučajevima mobinga i uznemiravanja kako bi se garantiralo da nijedan javni službenik ili klijenti javne uprave ne postanu žrtvom zbog dobronamjernog otkrivanja nepravilnosti.	Ombudsmeni i Odjel za eliminaciju svih oblika diskriminacije	permanentno	Nespremnost institucija koje su dužne postupiti sukladno sa obvezama iz Zakona o zabrani diskriminacije Nedostatak finansijskih sredstava za provođenje mjera prevencije diskriminacije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ojačani kapaciteti institucija u BiH da preveniraju slučajeve svih oblika diskriminacije 2. Uspostavljeni programi edukacije s ciljem prevencije diskriminacije 	

4. Međunarodna suradnja	Provoditi kontinuirano istraživanja ljudskih prava kako bi se identificirala područja u kojima se kršenja dešavaju a istovremeno je korupcija najprisutnija	Ombudsmani i svi odjeli	permanentno	Nedostatak kapaciteta	Podnošenje izvješća međunarodnim tijelima u skladno sa obvezom koja proističe iz statusa „A“ nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava	
	Nastavak modernizacije Institucije kroz unapređenje modela E-upravljanja (pristup informacijama/zakonima putem interneta i web stranice; sva radna mjesta javno oglasiti; elektronsko podnošenje dokumenata za imenovanje i dr.)	Ombudsmani i IT stručnjaci Institucije	2014 -2015 godina	Nedostatak financijskih sredstava	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostavljena elektronska komunikacija sa svim institucijama na nivou BiH, a u daljoj fazi sa entitetskim institucijama 2. unaprijeđena web stranica 3. podržani projekti koji imaju za cilj da građani mogu elektronski podnijeti dokumente 	
	Uvođenje pravila o primanju i davanju poklona na radnom mjestu	Ombudsmani i kabinet	2013-2014		Donesen interni propis koji uređuje ovo pitanje	
	Uspostavljenje sustava planova integriteta kako bi odredili odjele/radna mjesta koja su najpodložnija korupciji, i poduzeli odgovarajuće mjere kako bi se te manjkavosti reducirale/eliminirale.	Ombudsmani i kabinet	2013-2014		Donesen interni propis koji uređuje ovo pitanje	

Akcioni plan za prevenciju i sprječavanje korupcije u Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH

	Donijeti Kodeks ponašanja za zaposlenike	Ombudsmeni i kabinet	2013-2014		Donesen interni propis koji uređuje ovo pitanje	
	Podsjetiti sve institucije u BiH na obveze iz zakona iz oblasti pristupa informacijama i zajedno sa drugim subjektima izvršiti odgovarajuću obuku osoblja.	Odjel za politička i građanska prava	2013	Ograničeni kapaciteti Odjela		
	Efikasno koristiti zakonodavno-pravni okvir za zaštitu osoba koje ukazuju na nepravilnosti u obavljanju javnih dužnosti (prijavitelji), a prije svega Zakon o zaštiti od diskriminacije	Ombudsmeni i svi odjeli	permanentno	Ograničeni kapaciteti Odjela	Efikasno riješene žalbe koje ukazuju na viktimizaciju prijavitelja korupcije	
	Kroz rad na individualnim žalbama posebnu pozornost posvetiti procedurama koje su dovele do kršenja ljudskih prava posebno ako te procedure mogu biti i uzrok korupcije	Ombudsmeni i svi odjeli	permanentno	Ograničeni kapaciteti Odjela	Sačinjena specijalna izvješća	
	Podnošenje podnesaka nadležnim međunarodnim tijelima o primjeni međunarodnih standarda	Ombudsmeni i svi odjeli	permanentno	Ograničeni kapaciteti Institucije	Sačinjeni podnesci prema međunarodnim tijelima	